

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jana Filipa a soudců Josefa Fialy a Pavla Šámala (soudce zpravodaje) o ústavní stížnosti stěžovatelky **Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje, příspěvkové organizace**, sídlem Kamenice 798/1d, Brno, zastoupené JUDr. Bc. Patrikem Matyáškem, Ph.D., advokátem, sídlem Údolní 567/33, Brno, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. února 2020 č. j. 21 Cdo 137/2020-158 a rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. září 2019 č. j. 15 Co 122/2019-144, za účasti **Nejvyššího soudu a Krajského soudu v Brně**, jako účastníků řízení, takto:

I. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 17. února 2020 č. j. 21 Cdo 137/2020-158, rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 3. září 2019 č. j. 15 Co 122/2019-144 a rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 14. března 2019 č. j. 49 C 47/2018-115 byla porušena práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

II. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. února 2020 č. j. 21 Cdo 137/2020-158, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. září 2019 č. j. 15 Co 122/2019-144 a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 14. března 2019 č. j. 49 C 47/2018-115 se ruší.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Stěžovatelka se ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), domáhá zrušení shora uvedených soudních rozhodnutí, s tvrzením, že jimi byla porušena její základní práva zaručená v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

2. Z ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí se podává, že žalobou na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí a na určení, že pracovní poměr trvá, brojil žalobce Bc. M. Š. (dále i jen „žalobce“) proti výpovědi z pracovního poměru, kterou mu dala stěžovatelka pro křivé svědectví, kterým hodlal pomoci svému podřízenému spolupracovníkovi v simulaci pracovního úrazu ruky a zad. Úraz měl být údajně

zapříčiněn nečekaným pádem nosítek s pacientkou, které spolupracovník simulující pracovní úraz vysouval ze sanitního vozu při plnění pracovních povinností záchranáře.

3. Městský soud v Brně (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 14. 3. 2019 č. j. 49 C 47/2018-115, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 14. 3. 2019, určil, že výpověď z pracovního poměru ze dne 12. 2. 2018 je neplatná a že žaloba, již se žalobce domáhal určení, že jeho pracovní poměr u stěžovatelky nadále trvá, se zamítá.

4. Na základě odvolání stěžovatelky, ve kterém stěžovatelka podrobně rozebrala důkazní situaci a uplatnila návrh na zopakování důkazu videozáznamem ze sanitního vozu, Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) napadeným rozsudkem uvedený rozsudek městského soudu potvrdil (aniž by vyhověl návrhu stěžovatelky na zopakování důkazu videozáznamem ze sanitního vozu) a stěžovatelce uložil povinnost zaplatit žalobci na nákladech odvolacího řízení částku 6 776 Kč. K návrhu stěžovatelky na zopakování důkazu videozáznamem v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že měl za to, že nebyl dán důvod znovu tento důkaz opakovat, neboť z jiných důkazů tvořících ucelený řetězec vyplýval zjištěný skutkový stav věci. Uzavřel, že opomněl-li městský soud zaprotokolovat, co sám bezprostředně vnímal z kamerového záznamu, nejde o vadu, která by mohla mít vliv na správnost jeho učiněných závěrů.

5. Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka dovolání, jehož přípustnost spatřovala v nutnosti vyřešení právní otázky, která dosud nebyla Nejvyšším soudem řešena, tj. jakým způsobem se má před soudem provádět důkaz audiovizuálním záznamem. Nejvyšší soud dovolání stěžovatelky usnesením ze dne 17. 2. 2020 č. j. 21 Cdo 137/2020-158 odmítl podle § 243c odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „občanský soudní řád“) z důvodu, že není přípustné podle § 237 občanského soudního řádu, neboť neobsahuje údaje o tom, v čem stěžovatelka spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání ve smyslu § 241a odst. 2 občanského soudního řádu. Způsob provedení důkazu videozáznamem soudem prvního stupně označil za souladný s dosavadní judikaturou k této problematice s tím, že neupravuje-li zákon způsob provedení důkazu výslovně, je na soudu, aby způsob provedení takového důkazního prostředku určil. Nezopakování důkazu videozáznamem odvolacím soudem posoudil jako tzv. jinou vadu řízení, ke které lze přihlížet pouze tehdy, je-li dovolání přípustné (§ 242 odst. 3, věta druhá, občanského soudního řádu). K tomu zdůraznil, že dovozuje-li stěžovatelka přípustnost dovolání k řešení otázky, jakým způsobem se má před soudem provádět důkaz audiovizuálním záznamem, jakožto otázky, která doposud nebyla v rozhodovací praxi odvolacího soudu řešena, pak přehlíží, že procesní postup odvolacího soudu ani jeho rozhodnutí není na řešení této otázky závislé, neboť odvolací soud daný důkaz vůbec neprováděl, protože k tomu neshledal procesní důvod.

6. Ústavní soud podotýká, že i když stěžovatelka v petitu ústavní stížnosti výslovně navrhla toliko zrušení rozsudku krajského soudu a usnesení Nejvyššího soudu, tak její námítky se v širším smyslu týkají i rozsudku městského soudu, proto bylo namíste považovat její ústavní stížnost za obsahově směřující i proti němu [srov. náleze ze dne 16. 7. 2013 sp. zn. I. ÚS 4365/12 (N 122/70 SbNU 109), bod 9, veřejně dostupný na <http://nalus.usoud.cz>, stejně jako další rozhodnutí zde odkazovaná, dále též rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. 4. 2004 ve věci *Bulena proti České republice*, stížnost č. 57567/00].

II.

Argumentace stěžovatelky

7. Stěžovatelka v ústavní stížnosti namítá, že v řízení před soudem prvního stupně na ní bylo břemeno tvrzení a důkazu, že k pádu nosítek nedošlo a že pracovní úraz se nestal tak, jak jej údajně poškozený zaměstnanec M. J. nepravdivě nahlásil a jak mu ho žalobce Bc. M. Š. křivě dosvědčil. Stěžovatelka k unesení břemene důkazu (pozn. správně „povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní“) navrhla provést důkazní prostředek přehráním videozáznamu ze sanitního vozu, ze kterého je podle ní zřejmé, že k pádu nosítek nedošlo a že žalobce musel vidět, že jeho kolega pracovní úraz neutrpěl. Tvrdí, že městský soud sice navrhovaný důkazní prostředek – přehrání videozáznamu provedl na jejím PC (neboť zjistil, že soudní technika příslušný datový nosič nedokáže přehrát), ale opomněl zaprotokolovat, jaká z tohoto důkazu učinil skutková zjištění. To vyjádřil až v odůvodnění rozsudku, přičemž stěžovatelka je toho názoru, že tato skutková zjištění se rozcházejí s tím, co je z videozáznamu patrné. Navíc se soud stěžovatelky nedotázal na její hodnocení promítnutého videozáznamu, tuto příležitost dostal pouze žalobce. Stěžovatelka rovněž podotýká, že v odvolání proti rozsudku městského soudu podrobně rozebrala důkazní situaci a uplatnila návrh na zopakování důkazu videozáznamem ze sanitního vozu. Krajský soud však důkazní prostředek – přehrání videozáznamu nezopakoval, podané odvolání zamítl (pozn. správně „rozsudek městského soudu potvrdil“) a rozsudek městského soudu v napadených výrocích potvrdil. Stěžovatelka je přesvědčena, že městský soud nezaprotokolováním toho, co sám na obrazovce při přehrávání záznamu pozoroval, nedostal své povinnosti objektivizovat své subjektivní pozorování a učinit je tak přezkoumatelným pro vyšší soudní instance, čímž ji zbavil možnosti adekvátně procesně reagovat. Krajský soud tím, že odmítl provést důkazní prostředek přehráním videozáznamu zopakovat, došel podle stěžovatelky cestou nespravedlivého procesu až k nespravedlivému pravomocnému rozhodnutí ve věci samé, čímž bylo zasaženo do jejího základního práva na spravedlivý proces.

8. V další části ústavní stížnosti stěžovatelka uvádí, proč se neztotožňuje s důvody, pro které Nejvyšší soud odmítl její dovolání. Domnívá se, že dovolání vadami netrpí a že bylo porušeno její právo na přístup k soudu. V dovolání dostatečně vymezila dovolací důvod (extrémní procesní pochybení krajského soudu vedoucí k porušení práva na soudní ochranu) a rovněž formulovala otázku, která dosud nebyla soudně vyřešena. Splnila tak svou povinnost podle § 241a odst. 2 občanského soudního řádu, neboť vymezila důvod dovolání, ze kterého vyplývá i splnění předpokladů přípustnosti (§ 237 občanského soudního řádu). Odkázala na rozhodnutí pléna Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16 (460/2017 Sb., ST 45/87 SbNU 905), podle jehož závěrů ve výjimečných případech, v nichž to vyžaduje zájem na efektivní ochraně základních práv, může Ústavní soud zrušit nejen vadné rozhodnutí Nejvyššího soudu, nýbrž i přezkoumat rozhodnutí soudů nižších stupňů. Obecné soudy prvního a druhého stupně se podle stěžovatelky nevypořádaly s otázkou, jakým způsobem se má před soudem provádět důkazní prostředek přehráním audiovizuálního záznamu, proto navrhla dovolacímu soudu, aby se touto otázkou, která dosud nebyla v jeho judikatuře řešena, zabýval. Je přesvědčena, že otázka, zda soudy při zjišťování skutkového stavu respektovaly procesní zásady, je již otázkou právní, proto argumentace týkající se tvrzeného porušení procesních pravidel stanovených pro provádění dokazování a vyhodnocení důkazní situace pod dovolací přezkoumání spadat může [viz náleze ze dne 1. 3. 2017 sp. zn. II. ÚS 1738/16 (N 38/84 SbNU 439)]. Připomněla, že dovolání podala z důvodu podle § 241a odst. 1 občanského soudního řádu, tj. z důvodu, že napadené rozhodnutí

odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci, a v dovolání rovněž zformulovala otázku, která dosud nebyla judikaturou vyřešena, proto dovolání mělo být posouzeno jako bezvadné. Jelikož dovolací soud formalisticky dovolání odmítl pro vadu spočívající v nevymezení důvodů splnění předpokladů přípustnosti dovolání podle § 241a odst. 2 občanského soudního řádu, odepřel jí právo na soudní ochranu a přístup k soudu v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny i s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ohledně principu kontradiktornosti řízení (např. rozsudky ESLP ze dne 4. 3. 2014 ve věci *Duraliyski proti Bulharsku*, č. stížnosti 45519/06, § 32, či ze dne 3. 3. 2000 ve věci *Krčmář a ostatní proti České republice*, č. stížnosti 35376/97, § 43).

9. Stěžovatelka má za to, že nezachycení obsahu provedeného důkazu do protokolu je vadným postupem. Při absenci speciální právní úpravy provádění důkazního prostředku přehráním audiovizuálního záznamu poukázala na právní úpravu ohledání předmětu podle § 130 občanského soudního řádu s tím, že např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2008 sp. zn. 2 As 59/2008 aplikuje analogický pramen práva k dokazování ohledáním předmětu (§ 51 odst. 1 a § 54 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

10. Závěrem ústavní stížnosti stěžovatelka shrnula, že nalézací soud měl provedený důkaz videozáznamem zaprotokolovat tak, aby se stal přezkoumatelným pro soudy vyšších stupňů a aby se k němu mohly procesní strany vyjádřit. Za situace, kdy tak neučinil, bylo povinností odvolacího soudu provedení tohoto důkazního prostředku k návrhu stěžovatelky zopakovat, když skutková zjištění z provedeného záznamu namítala v odvolání jako nesprávná. Porušením této povinnosti se odvolací soud dopustil zásahu do jejího práva na spravedlivý proces, neboť v důsledku popsáných vad se jeho odvolací přezkum stal ryze formálním. Po něm pak dovolací soud porušil její právo na přístup k soudu, jelikož její dovolání chybně posoudil jako vadné (pozn. správně „nesplňující podmínky přípustnosti“, neboť stěžovatelka nedostála požadavkům na vymezení předpokladů podle § 237 občanského soudního řádu), čímž jí odepřel právo na soudní ochranu a na přístup k soudu v rozporu s požadavky čl. 36 odst. 1 Listiny.

III.

Vyjádření účastníků řízení

11. Soudce zpravodaj podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu zaslal ústavní stížnost k vyjádření účastníkům řízení, žalobci Bc. Michalu Šlampovi (původně vedlejšímu účastníkovi) i městskému soudu.

12. Nejvyšší soud ve svém vyjádření v souladu s napadeným usnesením ve věci uvedl, že námitku stěžovatelky, prostřednictvím které brojila proti procesnímu postupu soudu prvního stupně při provedení důkazního prostředku přehráním videozáznamu z kamerového systému, je nutno posoudit jako námitku poukazující na tzv. jinou vadu řízení, která sama o sobě nemůže založit přípustnost dovolání. Poukázal na to, že obsah námítky nemá ani tzv. ústavní přesah. Stěžovatelka sice brojila proti postupu při provedení důkazního prostředku, avšak pouze postrádala protokol o zachycení tohoto důkazu jako podkladu pro polemiku se skutkovými závěry soudu prvního stupně. Tato polemika byla obsahem odvolání i dovolání stěžovatelky a podle Nejvyššího soudu nejde o výjimečný případ natolik vadných skutkových zjištění soudů, že ve svém důsledku představují porušení práv garantovaných čl. 36 odst. 1 Listiny. Dodal, že vedle daného

důkazu videozáznamem z kamerového systému byla obstarána řada dalších důkazů, které byly městským soudem i krajským soudem řádně vyhodnoceny. Ze stejného důvodu podle jeho názoru nemohla přípustnost dovolání založit ani námitka stěžovatelky, že odvolací soud důkazní prostředek přehráním videozáznamu nezopakoval.

13. Krajský soud ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění napadeného usnesení s tím, že z žádného důkazu nebylo zjištěno, že by žalobce jednal ve věci zaviněně, jak uvádí stěžovatelka. Obsah kamerového záznamu byl jen jedním z důkazů ve věci, byl promítnut v průběhu výpovědi svědků a jejich výpověď k věci se týkala i toho, co na záznamu vnímají. I technik H. připustil, že je na záznamu patrné zadrhnutí nosítek. Pohyb nosítek jím byl hodnocen jako nepatrný, a to při technické znalosti manipulace s nosítky. Žalobce podle krajského soudu v průběhu tvrzeného úrazového děje plnil své pracovní úkoly, kterým se primárně věnoval, jeho úkolem nebylo sledovat spolupracovníka při práci a neustále ho vizuálně kontrolovat. Krajský soud měl za to, že nebyl dán důvod znovu opakovat záznam z kamerového systému, když z jiných důkazů tvořících ucelený řetězec vyplýval zjištěný skutkový stav věci. Zdůraznil, že opomněl-li městský soud zaprotokolovat, co sám bezprostředně vnímal z kamerového záznamu, nejde o vadu, která by mohla mít vliv na správnost jeho učiněných závěrů.

14. Městský soud odkázal na odůvodnění rozsudku krajského soudu a usnesení Nejvyššího soudu. Uvedl, že ústavní stížnost považuje za nedůvodnou. Nesouhlasí s tvrzením, že příležitost vyjádřit se k důkazu videozáznamem měl pouze žalobce. Samotná okolnost, že stěžovatelka se k tomuto důkazu nevyjádřila bezprostředně po prvním přehrání kamerového záznamu (na rozdíl od protistrany), nesvědčí podle jeho mínění o tom, že by jí bylo jakékoliv vyjádření upíráno. Poukázal na to, že stěžovatelce byl dán prostor pro vyjádření k důkazu jí předloženým videozáznamem a že se k danému důkazu vyjadřovala prostřednictvím svého právního zástupce jednak sama (srov. str. 6 protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze dne 31. 1. 2019), jednak na výzvu soudu k přednesu závěrečné řeči (srov. str. 12 až 14 protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze dne 14. 3. 2019).

15. Žalobce se ve stanovené lhůtě k ústavní stížnosti nevyjádřil. S ohledem na to, že byl poučen, že v takovém případě bude mít Ústavní soud za to, že se svého postavení vedlejšího účastníka vzdává, již s ním dále nebylo jednáno.

16. Vzhledem k tomu, že účastníci řízení ve svých vyjádřeních fakticky pouze odkazují na svá rozhodnutí a neuvádí žádné nové významné skutečnosti, nepovažoval Ústavní soud za nutné zasílat je stěžovatelce k replice.

IV.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

17. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, v nichž byla vydána rozhodnutí napadená ústavní stížností. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*), neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva.

V.

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

18. Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy) není součástí soustavy soudů (srov. čl. 90 a čl. 91 odst. 1 Ústavy) a nepřísluší mu právo všeobecného dozoru nad jejich rozhodovací činností. K takovému dozoru či kontrole je Ústavní soud oprávněn pouze za situace, kdy obecné soudy svými rozhodnutími zasahují do ústavně zaručených základních práv a svobod jednotlivce a nerespektují hodnotový základ právního řádu daný ústavním pořádkem a mezinárodními závazky České republiky. Proto Ústavní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal (toliko) z pohledu porušení ústavně zaručených základních práv a svobod, jak je stěžovatelkou namítáno v ústavní stížnosti, a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

19. Ústavní soud opakovaně zdůrazňuje, že nemá v úmyslu jakkoliv zasahovat do volného uvážení, které spadá do pravomoci obecných soudů. Jde-li o námitky směřující proti provádění důkazních prostředků a hodnocení důkazů, jakož i proti učiněným skutkovým zjištěním, platí ústavní princip nezávislosti soudů (čl. 82 Ústavy ČR), z něhož vyplývá i zásada volného hodnocení důkazů. Jen soud rozhoduje, které skutečnosti jsou k dokazování relevantní a které z navržených (případně i nenavržených) důkazních prostředků provede, případně zda a nakolik se jeví nezbytné (žádoucí) dosavadní stav dokazování doplnit, které skutečnosti má za zjištěné a které dokazovat netřeba. Do hodnocení provedených důkazů obecnými soudy není Ústavní soud zásadně oprávněn zasahovat, a to i kdyby mohl mít za to, že jiné hodnocení by bylo přílehavější. Důvodem k jeho zásahu je až stav, kdy hodnocení důkazů a tomu přijaté skutkové závěry vybočují ze zásad spravedlivého procesu (srov. například rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 22. 5. 2012, sp. zn. I. ÚS 564/08, nebo ze dne 26. 1. 2016, sp. zn. IV. ÚS 2273/14). Po posouzení ústavní stížnosti a spisového materiálu Ústavní soud dospěl k závěru, že taková situace v řízení před obecnými soudy nastala a vzhledem k tomu musel shledat porušení stěžovatelčina ústavně zaručeného základního práva na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny.

20. Podle názoru Ústavního soudu městský soud nesprávně provedl důkazní prostředek přehráním videozáznamu (dále také „kamerový záznam“) ze sanitního vozu a vyhodnotil důkaz z něj vyplývající a krajský soud ani Nejvyšší soud pochybení městského soudu v řízeních o opravných prostředcích nenapravily.

21. Stěžovatelka v řízení před městským soudem navrhla provést důkazní prostředek přehráním videozáznamu ze sanitního vozu, ze kterého je podle ní zřejmé, že k žalobcem tvrzenému pádu nosítek nedošlo a že přitom musel vidět, že jeho kolega M. J. žádný pracovní úraz neutrpěl. Městský soud navrhovaný důkazní prostředek přehráním videozáznamu ze sanitního vozu provedl tak, že jej na jednání promítl na PC stěžovatelky (neboť na technice soudu to nebylo možné), přičemž příležitost bezprostředně se vyjádřit k tomuto provedenému důkaznímu prostředku a důkazu dal pouze žalobci, který se souhlasem soudu diktoval přímo do protokolu průběh skutkového děje výlučně ze svého pohledu. Mimo jiné uvedl, že „v momentě, kdy kolečka přejíždějí přes kanál, dochází k typickému zvuku, který vydávají nezacvaknuté zámky, je to specifický hliníkový zvuk, na kamerovém záznamu to není slyšet, a v tento okamžik si kolega stěžuje na to, že kolečka nezaaretovala a že mu trhlo v zádech a v ruce“ (viz str. 4, 5 protokolu o jednání

před soudem prvního stupně ze dne 31. 1. 2019 – č. l. 65, 66 spisu městského soudu). Následně městský soud, aniž by zaprotokoloval průběh skutkového děje z videozáznamu tak, jak jej sám vnímal, resp. co sám na obrazovce pozoroval, a aniž by dal stěžovatelce příležitost se k tomuto provedenému důkazu bezprostředně vyjádřit, prováděl další dokazování. Skutková zjištění, která z daného důkazu učinil a která jsou zásadní pro rozhodnutí ve věci samé, shrnul až v odůvodnění svého rozsudku, přičemž tato skutková zjištění se rozcházejí s tím, co je podle stěžovatelky z videozáznamu patrné.

22. Z hlediska ústavnosti je v dané věci podstatná především skutečnost, že stěžovatelka předložila k prokázání svého tvrzení důkazní prostředek – videozáznam ze sanitního vozu, který městský soud sice přehrál při jednání, ale po jeho přehrání nezaprotokoloval svůj náhled na daný důkaz, tedy jinak řečeno, své závěry vyplývající z jeho provedení nezaznamenal přímo do protokolu o jednání, navíc příležitost bezprostředně se k důkazu vyjádřit dal pouze žalobci, nikoliv stěžovatelce. Následně v odůvodnění svého rozsudku z něj vyplývající důkaz vyhodnotil opačně, než stěžovatelka předpokládala. Posouzení tohoto důkazu městským soudem bylo proto pro stěžovatelku nepředvídatelné, a tedy překvapivé, přičemž stěžovatelka neměla možnost na tuto situaci reagovat, neboť soud zaprotokoloval pouze popis důkazu žalobcem.

23. Z práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny plyne mimo jiné i zákaz tzv. překvapivých rozhodnutí. Podle judikatury Ústavního soudu jde o překvapivé rozhodnutí mimo jiné tehdy, nedostanou-li účastníci řízení příležitost vyjádřit se k odlišnému hodnocení důkazů nebo k odlišnému právnímu hodnocení. Zákaz překvapivých rozhodnutí neznámá, že by účastníci řízení měli vždy znát závěry soudu ještě předtím, než soud vynese rozhodnutí. Znamená však, že účastníci řízení musí mít možnost účinně argumentovat ke všem otázkám, na jejichž řešení bude rozhodnutí soudu spočívat. Účastníkům řízení by mělo být zřejmé, které otázky jsou pro řešení věci relevantní, ať už jde o otázky skutkové nebo právní. Je třeba jim umožnit, aby se ke všem těmto otázkám mohli vyjádřit a aby mohli účinně uplatnit své argumenty. Je proto nezbytné, aby soud účastníky řízení poučil, hodlá-li vycházet z jiné právní úpravy, jiného právního posouzení či z jiných skutkových zjištění, než mohou účastníci řízení předvídat vzhledem k dosavadnímu průběhu řízení. Opačný postup je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny, který zaručuje právo na soudní ochranu [srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016 sp. zn. I. ÚS 2315/15 (N 64/81 SbNU 99), ze dne 27. 2. 2018 sp. zn. sp. zn. IV. ÚS 233/17 (N 34/88 SbNU 479) aj.].

24. V právním řádu České republiky není otázka provádění důkazního prostředku přehráním videozáznamu (či audiovizuálního záznamu) v občanském soudním řádu výslovně upravena. Podle § 125 občanského soudního řádu za důkaz mohou sloužit všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci, zejména výslech svědků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osob, notářské nebo exekutorské zápisy a jiné listiny, ohledání a výslech účastníků. Není-li způsob provedení důkazního prostředku předepsán, určí jej soud.

25. Ani v právních řádech níže vymezených okolních států není provádění důkazních prostředků přehráním videozáznamu upraveno (např. na Slovensku není audio, video nebo audio-vizuální záznam na rozdíl od § 270 odst. 2 – zákona č. 301/2005 Z. z. *Trestný poriadok* – ve výčtu důkazních prostředků v § 185 až 211 zákona č. [160/2015 Z. z., *Civilný sporový poriadok* \(dále c. p. s.\), uveden, a proto jde](#) podle § 187 c. p. s. o jiný typ důkazního prostředku, jenž není v zákoně výslovně upraven a jehož způsob provedení

určuje soud). Soudy v těchto zemích ho proto zpravidla podřazují pod jiný důkazní prostředek, a to zejména ohledání či provedení důkazního prostředku listinou, přičemž protokolace je výslovně upravena pouze v rakouském a německém občanském soudním řádu. Český občanský soudní řád vychází při úpravě řízení sporného z obdobných principů jako Rakouský zákon o soudních řízeních v občanskoprávních sporech, zkráceně označovaný jako *Zivilprozessordnung* (zákon č. 113/1895 RGBL., dále jen „ZPO“), podle něhož účastníci řízení mají povinnost uvést všechny skutečnosti nezbytné pro prokázání svých tvrzení a předložit k nim důkazy (bližší § 226 a § 239 ZPO). ZPO uvádí druhy klasických důkazních prostředků (listinné důkazy, výpovědi svědků, znalecké posudky, ohledání a výslech účastníků), přičemž obecně jsou jako důkaz přípustné všechny zdroje informací, včetně elektronických – ustanovení § 294 ZPO přímo stanoví, že je možné dokazování elektronickou listinou. Videonahrávky a audionahrávky však podle komentáře k ZPO představují obvykle předmět ohledání (srov. RECHBERGER, Walter H.; KLICKA Thomas. *ZPO, Zivilprozessordnung. Verlag Österreich*, 2019. ISBN 978-3-7046-8066-2, str. 1383). Ohledání se provádí přímo před soudem (přímým smyslovým vnímáním soudce) a závěry vyplývající z provedení ohledání se zaznamenávají přímo do protokolu o jednání před soudem (viz § 368 ZPO). Ohledání je možné provést i mimo ústní jednání, v takovém případě soud účastníky řízení vyzve, aby se provedení důkazu zúčastnili, jejich nepřítomnost však nebrání provedení tohoto důkazního prostředku. Je-li ohledání provedeno mimo jednání, je k němu zaznamenán zvláštní protokol, přičemž § 370 odst. 2 ZPO stanoví, že k vytvoření záznamu má obvykle dojít přímo po provedení ohledání. Podle § 370 odst. 3 ZPO je v protokolu uvedeno, zda (a které) strany sporu byly přítomny při provádění ohledání, jakož i jaké námítky vznášely při provádění tohoto důkazního prostředku nebo proti protokolu. Rakouská právní úprava tedy přímo upravuje možnost stran vyjádřit se k důkazu videonahrávkou a předpokládá, že budou zaznamenány i jejich námítky k provádění důkazního prostředku, jeho obsahu (důkazu) a případně i k protokolaci zjištěných skutečností. Podobně je tomu i v Polsku, kde vizuální a audio dokumenty – získané pomocí zraku nebo sluchu, mají speciální právní úpravu (srov. čl. 308 a 309 *Kodeksu postępowania cywilnego*), u nichž nejde o jejich popis, a oproti xerokopii nemohou být ověřeny. Jde-li např. o plány, filmy, atd. – pak se použijí pravidla ohledání, jde-li o fotografie dokumentů, pak ustanovení o listinách. Podle (*Schweizerische Zivilprozessordnung* – „SZ“) mají účastníci řízení povinnost podložit svá tvrzení důkazními prostředky (čl. 55 SZ) a mají právo, aby soud navržené důkazní prostředky v požadované formě a čase přijal (čl. 152 odst. 1 SZ). Švýcarský civilní soudní řád uvádí v čl. 168 taxativní výčet důkazních prostředků přípustných v civilním řízení – svědectví, listiny, ohledání, znalecký posudek, písemné prohlášení a výslech a prohlášení stran. Za listiny (*Urkunde*) lze podle čl. 177 SZ považovat písemnosti, nákresy, plány, fotografie, filmy, zvukové nahrávky, elektronické soubory apod., které jsou s to prokázat právně významné skutečnosti. Z textu ustanovení lze dovodit, že nejde o vyčerpávající právní definici a zákonodárce předpokládá, že okruh důkazních prostředků spadajících pod tzv. listiny (*Urkunde*) se v budoucnu může a pravděpodobně i bude rozšiřovat. Podle čl. 178 SZ musí v případě pochybností strana předkládající předmětný důkazní prostředek dokázat jeho pravost bez ohledu na jeho typ. Zpochybnit pravost tak lze také u filmů a zvukových nahrávek (*Filme und Tonaufzeichnungen*). Švýcarský civilní soudní řád nečiní rozdíl mezi jednotlivými listinami a forma, formát ani srozumitelnost důkazních prostředků není rozhodná. Právní úprava dále nerozlišuje mezi tzv. méně tradičními důkazy typu videozáznam a audiozáznam a více konvenčními, typu standardní písemnost. Spolkový soud Švýcarska uvedl, že čl. 177 SZ představuje extrémně širokou definici pojmu „listina“, která v sobě reflektuje eventuelní budoucí vývoj na poli přípustných

listinných důkazních prostředků (srov. rozsudek Spolkového soudu Švýcarska ze dne 3. 7. 2017, sp. zn. 5A_648/2016).

26. Evropský soud pro lidská práva (dále i jen „ESLP“) zaujímá dlouhodobě k otázkám dokazování v civilním řízení zdrženlivý postoj a setrvale judikuje, že jde-li o právní úpravu dokazování v civilním řízení, mají státy široký prostor pro uvážení (*Moreira de Azevedo proti Portugalsku*, stížnost č. 11296/84, 23. 10. 1990, §§ 83-84). ESLP se tak ve svých rozhodnutích zaměřuje na spravedlivost řízení jako celku, a to včetně způsobu, jakým bylo provedeno dokazování (*Elsholz proti Německu*, rozsudek velkého senátu, stížnost č. 25735/94, 13. 7. 2000, § 66). Způsob, jakým bylo provedeno dokazování, tedy není přezkoumáván sám o sobě, ale pouze v širším kontextu celkového průběhu řízení, který svědčí o tom, zda bylo řízení jako celek spravedlivé či nikoliv. S ohledem na výše uvedené se ESLP dosud nikdy nezabýval konkrétně otázkou, jakým způsobem mají být prováděny důkazní prostředky přehráním videozáznamů. Jediným aktuálním rozhodnutím, v němž se ESLP zabýval dokazováním pomocí videozáznamu v civilním řízení, je rozsudek ve věci *López Ribalda a ostatní proti Španělsku*, stížnosti č. 1874/13 a 8567/13, 17. 10. 2019), v němž však byla řešena otázka přípustnosti důkazního prostředku (důkazu) nezákonně pořízeným videem. Toto rozhodnutí proto na nyní posuzovanou věc nedopadá, avšak za relevantní je možno považovat některá obecnější rozhodnutí ESLP týkající se principu kontradiktornosti řízení. ESLP konstantně judikuje, že princip kontradiktornosti řízení v zásadě znamená, že všichni účastníci řízení (trestního nebo civilního) musí znát obsah a mít možnost vyjadřovat se k veškerým důkazům (srov. např. *Kress proti Francii*, rozsudek velkého senátu, stížnost č. 39594/98, 7. 6. 2001, § 74, *Krémář a ostatní proti České republice*, stížnost č. 35376/97, 3. 3. 2000, § 42). Přitom princip kontradiktornosti řízení je součástí práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy, a to dokonce vůbec nejzákladnější, neboť bez ní vůbec nelze hovořit o soudním procesu (viz *Barberà, Messegué a Jabardo proti Španělsku*, rozsudek pléna, č. 10590/83, 6. 12. 1988, § 78; dále viz *Brandstetter proti Rakousku*, č. 11170/84 a další, 28. 8. 1991, § 67; *Vermeulen proti Belgii*, rozsudek velkého senátu, č. 19075/91 20. 2. 1996, § 33; *Ziegler proti Švýcarsku*, č. 33499/96, 21. 2. 2002, § 38; *Messier proti Francii*, č. 25041/07, 30. 6. 2011, § 53).

27. Při absenci speciální právní úpravy provádění dokazování audiovizuálním záznamem považuje Ústavní soud za vhodné poukázat také na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2008 sp. zn. 2 As 59/2008, ze kterého plyne, že promítnutí záznamu lze považovat za specifický případ tzv. ohledání s tím, že ohledáním je třeba rozumět každý postup, jímž se posuzující orgán vlastním empirickým nazíráním přesvědčuje o předmětu řízení. S tímto názorem se Ústavní soud ztotožňuje, když nepovažuje za vhodné, aby byly audiovizuální záznamy podřazovány pod listiny, byť v rámci širokého výkladu, neboť povaha provádění tohoto důkazního prostředku je zcela jiná než přečtení listiny, neboť soud (stejně jako strany) bezprostředně vnímá a vyhodnocuje jeho obsah při provádění tohoto důkazního prostředku, a to zcela jiným způsobem, než je přečtení listiny. Z tradičních důkazních prostředků nejbližší má jeho provádění k ohledání, kterému se způsob vnímání a vyhodnocování jeho obsahu nejvíce podobá. Listinné důkazy jsou písemným zobrazením myšlenek, které zaznamenávají skutečnosti, zatímco předměty ohledání, za které je třeba z uvedených důvodů považovat i audiovizuální záznamy, nejsou z důvodu absence zachycených myšlenek listinami (srov. RECHBERGER, Walter H.; KLICKA Thomas. ZPO, *Zivilprozessordnung*. Verlag Österreich, 2019. ISBN 978-3-7046-8066-2, str. 1385).

28. Podle § 123 občanského soudního řádu účastníci mají právo vyjádřit se k návrhům na důkazy (správně „na provedení důkazních prostředků“) a ke všem důkazům, které byly provedeny.

29. Podle § 130 odst. 1 občanského soudního řádu se ohledání předmětu, který je možno dopravit k soudu, provede při jednání. Za tím účelem může předseda senátu uložit tomu, kdo má potřebný předmět, aby jej předložil. Způsob ohledání (zrakem, poslechem atd.) a jeho výsledek musejí být přitom zaznamenány do protokolu, případně na zvukovém nebo obrazovém záznamu, je-li o jednání pořizován – viz § 40 občanského soudního řádu (srov. Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Šínová, R. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 554 – 555). Tyto závěry se přiměřeně ze shora uvedených důvodů týkají i videozáznamu či kamerového záznamu.

30. Rozhodující soud nepochybně není povinen sdělovat účastníkům řízení svůj předběžný hodnotící úsudek o důkazu plynoucím z provedeného důkazního prostředku, neboť takový je povinen uvést až v odůvodnění svého rozhodnutí. Je však třeba trvat na tom, aby každý důkazní prostředek řádně provedl. V případě dokazování audiovizuálním záznamem je proto s přihlédnutím ke shora zmíněným skutečnostem nutné, aby zaprotokoloval vše významné, co při přehrání videozáznamu, které je třeba považovat za specifický případ ohledání, vnímá svými smysly, a aby umožnil účastníkům řízení na to následně adekvátně procesně reagovat, a tím učinil své vnímání přezkoumatelným pro vyšší soudní instance. Jiný postup, zejména když rozhodující soud uvede své zjištění na základě promítnutí audiovizuálního záznamu až v odůvodnění svého rozhodnutí, má za následek pro strany překvapivé rozhodnutí. Podle již citované judikatury ESLP princip kontradiktornosti řízení znamená mimo jiné také to, že účastníci řízení nebudou překvapeni zcela nepředvídatelným výsledkem řízení. Soudy proto nesmí založit své rozhodnutí na skutkových zjištěních a právním posouzení, k nimž se strany během řízení nemohly vyjádřit a které znamenají zásadní obrat v řízení (viz rozsudek ESLP ve věci *Čepek proti České republice*, stížnost č. 9815/10, 5. 9. 2013, § 48). Z toho plyne, že učiněné skutkové závěry a právní posouzení věci, na nichž je založeno rozhodnutí v civilní věci, nesmí být poprvé zmíněny teprve v odůvodnění rozhodnutí, neboť v takovém případě jsou pro účastníky řízení zcela nepředvídatelné.

31. Městský soud v nyní posuzované věci popsaným způsobem nepostupoval, neboť nezaprotokoloval to, co při přehrání kamerového záznamu pozoroval, a až z odůvodnění pro stěžovatelku překvapivého rozhodnutí vyplynulo, že jeho smyslové vnímání provedeného kamerového záznamu bylo naprosto odlišné od vnímání stěžovatelky, která daný kamerový záznam předložila k důkazu. Ústavní soud na základě způsobu zaprotokolování postupu při provádění důkazního prostředku kamerového záznamu ze sanitního vozu a jeho obsahu (viz znovu vyžádaná příloha spisu – č. l. 162 spisu sp. zn. 49 C 47/2018), konstatuje, že je zde zásadní rozpor mezi zjištěním městského soudu a obsahem kamerového záznamu spolu s tvrzením stěžovatelky a že závěr městského soudu ohledně jeho vnímání [městský soud v odůvodnění rozsudku ze dne 14. 3. 2019 č. j. 49 C 47/2018-115 uvedl, že „skutečně při vykládání pacienta došlo k zadrnutí, zhoupnutí či mírnému pohybu nosítek (jde o vizuálně stěží patrný pohyb, který se dosti obtížně popisuje, nicméně na kamerovém záznamu je nade vší pochybnost zřejmé, že k něčemu mimo plynulý pohyb tam došlo, na záznamu je patrné též to, že při tomto „zadrnutí“ se pohnula pacientka na nosítkách ...). V tu chvíli žalobce byl u hlavy pacientky a věnoval se jí, nebyl otočen čelem k M. J., který byl u nohou pacienta, a zjevně nemohl vidět a pozorně sledovat, co se ve chvíli, kdy došlo k „zadrnutí“ (nečekanému

pohybu) nosítek. Kamerový záznam končí bezprostředně poté, co je na něm zachyceno ono „zadrnutí“ nosítek, kdy M. J. i žalobce s nosítky se dostávají mimo záběr kamer. Z kamerového záznamu je zřejmé, že nedošlo k pádu nosítek v tom smyslu, že by nosítka spadla na zem apod., nicméně je z něj zřejmé, že k něčemu tam došlo (srov. popis shora) a že žalobce ve chvíli, kdy k incidentu došlo, věnoval pozornost pacientce, k níž byl otočen, nikoli kolegu M. J.“] je v rozporu s objektivní skutečností, tj. že městský soud na kamerovém záznamu viděl něco, co tam nebylo (nehledě k neurčitým vyjádřením: „jde o vizuálně stěžejní pohyb, který se dosti obtížně popisuje“, „k něčemu mimo plynulý pohyb tam došlo“). Přitom shora popsáním postupem městský soud zbavil stěžovatelku možnosti kvalifikovaně se vyjádřit k provedenému důkaznímu prostředku a z něj vyplývajícího důkazu a adekvátně tomu přizpůsobit své důkazní aktivity (např. klást svědkům otázky k zobrazovanému ději, opatřit znalecký posudek, navrhnout místní šetření v podobě rekonstrukce úrazového děje apod.).

32. K tomu Ústavní soud podotýká, že jedním z principů představujících neopominutelnou součást práva na spravedlivý proces a vylučujících libovůli při rozhodování je nezbytná návaznost mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. V případě, kdy jsou právní závěry soudu v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními anebo z nich v žádné možné interpretaci odůvodnění soudního rozhodnutí nevyplývají, nutno takovéto rozhodnutí považovat za stojící v rozporu s čl. 90 Ústavy České republiky a s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod [viz nálezn Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257)]. Stejně tak nutno považovat za rozpor s principy řádného a spravedlivého procesu situaci, jsou-li v soudním rozhodování skutková zjištění v extrémním nesouladu s vykonanými důkazy [srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 30. 11. 1995 sp. zn. III. ÚS 166/95 (N 79/4 SbNU 255)].

33. Z těchto uvedených důvodů Městský soud porušil stěžovatelčina práva na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny a spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy (porušením principu kontradiktornosti řízení).

34. Ačkoliv stěžovatelka v odvolání proti rozsudku městského soudu upozornila na nesprávné posouzení důkazu z přehrání kamerového záznamu ze sanitního vozu (odvolací námitky mířily převážně proti tomu, že daný důkazní prostředek byl proveden vadně a důkaz z něj vyplývající byl nesprávně vyhodnocen) a při jednání u krajského soudu dne 3. 9. 2019 žádala odvolací soud o nové provedení tohoto důkazního prostředku (na jednání měla CD s video a audiozáznamem v běžné formě), soud tomuto jejímu návrhu nevyhověl, pouze se dotázal účastníků řízení, zda byl kamerový záznam proveden jako důkazní prostředek před městským soudem, a když oba odpověděli, že ano, konstatoval, že ho není potřeba opakovat s tím, že opomněl-li městský soud zaprotokolovat, co sám bezprostředně vnímal z kamerového záznamu, nejde o vadu, která by mohla mít vliv na správnost jeho učiněných závěrů. Přitom podle Ústavního soudu nelze souhlasit se závěrem krajského soudu, že nebyl dán důvod znovu opakovat záznam z kamerového systému, když z jiných důkazů tvořících ucelený řetězec vyplýval zjištěný skutkový stav věci (tento jeho závěr následně přejal do napadeného rozhodnutí i Nejvyšší soud). Naopak jde o důkaz, na kterém je založeno rozhodnutí v této věci, neboť jde o jediný zásadní důkaz, který se bezprostředně vztahuje ke skutkovému ději, na němž je založena výpověď z pracovního poměru daná stěžovatelkou žalobci [která byla zdůvodněna tím, že žalobce podpořil svým svědectvím útok na majetek zaměstnavatele řidičem M. J., který předstíral pracovní úraz ze dne 10. 12. 2017, k němuž mělo dojít při

vykládání pacientky na nosítkách ze sanitky, přičemž podle městského soudu závěr, že k pracovnímu úrazu řidiče J. takto nedošlo, žalovaná zjevně učinila po zhlédnutí kamerových záznamů, na něž ve výpovědi poukazovala“ – srov. str. 3 rozsudku městského soudu]. Všechny ostatní důkazy se vztahují až k následujícím událostem a zjišťování zranění M. J., tj. lékařská zpráva vystavená dne 10. 12. 2017 v 19:28 hodin MUDr. Naděždou Fišerovou, lékařská zpráva vystavená dne 10. 12. 2017 v 20:53 hodin MUDr. Pavlem Coufalem, záznamy o prošetření pracovního úrazu ze dne 21. 12. 2017, kamerový záznam zachycující M. J. při zametání okolí vozidla (dne 10. 12. 2017 v závěru směny), zvukový záznam z projednání skutku s žalobcem ze dne 5. 1. 2018, jakož i na to navazující svědecké výpovědi a další důkazy (srov. str. 3 – 7 rozsudku městského soudu). Skutečnosti, že jde o stěžejní důkaz, na němž je založeno rozhodnutí ve věci, svědčí i pozornost, jakou tomuto důkazu věnovaly strany řízení i městský soud ve svém rozhodnutí (srov. str. 4 rozsudku městského soudu). Ze všech těchto důvodů Ústavní soud dospěl k závěru, že napadeným rozsudkem krajského soudu, kterým uvedený rozsudek městského soudu potvrdil, aniž by vyhověl návrhu stěžovatelky na zopakování důkazu videozáznamem ze sanitního vozu, bylo porušeno stěžovatelčino právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny.

35. Ústavní soud v této souvislosti odkazuje na svou judikaturu, ve které opakovaně formuloval požadavky na úplnost a přesvědčivost odůvodnění rozhodnutí obecných soudů [srov. například nálezy ze dne 23. 2. 2006, sp. zn. III. ÚS 405/03 (N 45/40 SbNU 373), ze dne 3. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 169/09 (N 43/52 SbNU 431)]. Principu práva na spravedlivý proces totiž odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit, přičemž se musejí vypořádat s námitkami uplatněnými účastníky řízení, a to způsobem odpovídajícím míře jejich závažnosti. Pakliže tak neučiní, založí tím nepřezkoumatelnost jimi vydaných rozhodnutí a zpravidla tak i jejich protiústavnost. Nejsou-li totiž zřejmé důvody toho kterého rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování, přičemž zásada právního státu libovůli v rozhodování orgánů veřejné moci zakazuje [viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 183/03 (N 175/38 SbNU 399), ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. I. ÚS 2568/07 (N 20/48 SbNU 213)].

36. Pochybení městského soudu a krajského soudu nenapravit ani Nejvyšší soud, který dovolání stěžovatelky proti rozsudku krajského soudu odmítl podle § 243c odst. 1 občanského soudního řádu, neboť dospěl k závěru, že stěžovatelka nedostala požadavkům na vymezení předpokladů jeho přípustnosti podle § 237 občanského soudního řádu.

37. Ústavní soud se s takovým hodnocením obsahu dovolání stěžovatelky neztotožňuje. Stěžovatelka odůvodnila přípustnost dovolání proti rozsudku krajského soudu potřebou vyřešení otázky procesního práva, která dosud nebyla Nejvyšším soudem řešena. Sám Nejvyšší soud v ústavní stížnosti napadeném usnesení připouští, že zákon ani judikatura způsob provedení důkazního prostředku přehráním audiovizuálního záznamu neupravuje a je na soudu, aby způsob provedení takového důkazního prostředku určil. Stěžovatelka tedy jasně vymezila, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání.

38. Jak Ústavní soud uvádí ve svém stanovisku ze dne 28. 11. 2017 sp. zn. Pl. ÚS 45/16, bod 50 (460/2017 Sb., ST 45/87 SbNU 905), Evropský soud pro lidská práva k formulaci právních otázek u mimořádných opravných prostředků shrnuje, že její cíl je dvojitý: „Jasně formulovaná právní otázka má v první řadě naznačit řešení daného případu požadované účastníkem a za druhé pak její znění představuje obecný právní závěr aplikovatelný v obdobných případech v budoucnu. Smyslem zákonného požadavku je tedy chránit zájem účastníka řízení dosáhnout v případě potřeby změny napadeného rozhodnutí a také

respektovat funkci vyšší soudní instance (...).“ Přestože citovaný závěr vychází z rozsudku ve věci *Trevisanato proti Itálii* ze dne 15. 9. 2016, č. 32610/07, v němž byl přezkumu podroben případ založený na italské právní úpravě, Ústavní soud dovedl, že rozhodování italského a českého vrcholného soudu se při posuzování splnění obsahových náležitostí dovolání zakládá na podobném přístupu (bod 53 citovaného stanoviska).

39. Z pohledu Ústavního soudu bylo vymezení právní otázky stěžovatelkou z hlediska přípustnosti dovolání dostačující a Nejvyšší soud mu měl věnovat náležitou pozornost. Tím však, že dovolání stěžovatelky odmítl proto, že dovolání neobsahuje údaje o tom, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 občanského soudního řádu [může-li být dovolání přípustné jen podle § 237 občanského soudního řádu (jako je tomu v projednávané věci), přičemž dovolatel je povinen v dovolání vymežit, které z tam uvedených hledisek považuje za splněné, resp. z dovolání musí být zřejmé, který z předpokladů přípustnosti dovolání uvedených alternativně v tomto ustanovení je podle mínění dovolatele splněn], ačkoli stěžovatelka otázku vymežila (včetně toho, že jde o otázku neřešenou), a není tedy pravda, že její dovolání neobsahovalo údaj o tom, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti, bylo stěžovatelce v rozporu se zákonem odepřeno její právo, aby dovolací soud posoudil dovolání alespoň z hlediska jeho přípustnosti podle § 237 občanského soudního řádu a v případě, že by je shledal přípustným, rozhodl ve věci samé. Již samotné posouzení přípustnosti dovolání by přitom s ohledem na předpoklady přípustnosti, které stanoví uvedené ustanovení, mělo fakticky povahu meritorního rozhodnutí. Nelze tedy než uzavřít, že také napadeným usnesením dovolacího soudu bylo porušeno základní právo stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

40. Ústavní soud na základě výše uvedených důvodů po posouzení věci ústavní stížnosti vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil nejen napadená rozhodnutí Nejvyššího soudu a krajského soudu, ale také z důvodu ekonomie řízení rozsudek městského soudu, byť ho stěžovatelka výslovně nenapadla a jeho zrušení nenavrhl, neboť jimi byla porušena ústavní práva stěžovatelky na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny a na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy (porušením principu kontradiktornosti řízení). Rozhodnutí učinil mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků, neboť od něho nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 1. září 2020

Jan Filip
předseda senátu